

majiteli domu ponechává alternativně použití té či oné cesty podle jeho vůle, nikoli však, že by předpis ten vylučoval uplatnění snížení základu daně činžovní přímo v řízení odvolacím, což, hledíc k zásadní přípustnosti novot, musilo by býti vyjádřeno zcela jasně a určitě. Z toho, že poplatníku byla otevřena cesta jiná, to ještě neplyne, naopak z obsahu cit. § 5 lze souditi, že se jím poskytuje ochrana zvýšená, tedy plus ve prospěch poplatníka, jež na úkor jeho postavení jako odvolatele v řízení instančním vykládati nelze. Dospěl proto soud k závěru, že, uplatnila-li strana v rekursním řízení o výměření dávky, že berní správa snížila základ daně činžovní, jenž byl základem vyměření dávky, nemůže odvolací stolice odepřít, vzíti k okolnosti té při svém rozhodování zřetel z důvodu, že jest ji uplatniti toliko žádostí podle cit. § 5.

Č. 12.370.

Pojišťovací právo: Pojišťovna jest oprávněna předepsati úrazové příspěvky z úřední moci a s účinkem podle § 1 odst. 7 zákona č. 29/1909 ř. z., jestliže mimo jiné prokáže, že nedostatečné vedení mzdových záznamů lze přičísti podnikatelovu úmyslu nebo hrubé nedbalosti.

(Nález ze 16. dubna 1936 č. 12.102/36.)

V ě c: Josef M. v Hanušovicích (adv. Dr. Karel Losert z Prahy) proti rozh. zem. úřadu v Brně ze 14. července 1932 ve znění výměru z 10. října 1933 o úrazovém pojištění.

V ý r o k: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Výměrem z 23. května 1931 předepsala úrazová pojišťovna dělnická v Brně st-li doplatek k úrazovým pojistným příspěvkům za léta 1924—1929 úhrnnou částkou 11.749 Kč 85 h, odůvodnivši předpis ten v podstatě tím, že šetřením, provedeným zmocněnci pojišťovny podle § 23 úrazového zákona, bylo zjištěno, že výpočty příspěvků, předložené st-lem za dobu od 1. ledna 1924 do 31. prosince 1929, byly pořízeny na základě nesprávných mzdových záznamů, v nichž nebyly zapsány všechny výdělky dělnictva jako na př. práce přes čas, úkolové práce, což bylo zjištěno protokolárním výsledkem jednotlivých dělníků, takže st-lovy mzdové záznamy, podle nichž byly podány příspěvkové výpočty, obsahují nižší mzdové částky než skutečně započitatelné.

Nař. rozhodnutím zamítl žal. úřad st-lovo odvolání z důvodů výměru I. stolice, které doplnil v podstatě tím, že revisí ústavní bylo zjištěno, že st-l nevedl úplných mzdových záznamů, které by stačily k přesnému započtení mezd, takže právo pojišťovny předepsati pojistné příspěvky z moci úřední je proto dostatečně prokázáno

— — K obsahu stížnosti jest uvést:

Podle § 21 úrazového zákona jsou podnikatelé povinni zaplatiti u úrazové pojišťovny do 14 dnů po uplynutí každého statutárního

období tarifní pojistné příspěvky a připojení výpočet o výši pojistného příspěvku. K tomu stanoví § 23, že pojišťovna přezkoumá, zda výpočty, předložené podnikatelem o výši pojistných příspěvků, jsou správné, a že k tomu cíli jest oprávněna dáti svými zmocněnci prohlédnouti na místě samém ony záznamy podnikatelovy, jichž je třeba ke zjištění požitků pojištěnců. Dodává se pak v 3. odst., že na základě provedeného zkoumání určí se pojistné příspěvky za uplynulé příspěvkové období. Doplnkem k těmto předpisům jest ustanovením § 1 zákona z 8. února 1909 č. 29 ř. z. určeno v odst. 1, že podnikatelé závodů, podléhajících úrazovému pojištění, jsou povinni vésti a po 5 let uschovávat záznamy, jichž je třeba, aby mohly býti zjištěny započitatelné požitky jednotlivých pojištěnců. V odst. 7 je pak dodáno, že jestliže podnikatel povinnosti, vésti a uschovávat záznamy, uložené mu podle odst. 1, úmyslně nebo z hrubé nedbalosti nevyhoví nebo vyhoví jen tak nedostatečně, že započitatelné požitky nemohou býti bezpečně zjištěny . . ., je pojišťovna oprávněna předepsati příspěvky z moci úřední na základě dat předcházejících příspěvkových období nebo na základě jinakých vyšetřování. Takovému předpisu pak může býti jen potud odporováno, pokud může býti dokázáno, že předpis spočívá na nešetření nebo nesprávném použití zákona nebo na zřejmě nesprávných skutkových předpokladech nebo že řízení trpí podstatnými vadami.

Z těchto ustanovení jde, že úrazový zákon dává pojišťovně právo přesvědčiti se, zda výpočet o výši úrazových příspěvků, předložený jí podnikatelem, je skutečně správný, to jest, odpovídá-li výši započitatelných požitků jednotlivých pojištěnců. K tomu cíli je pojišťovna oprávněna nahlédnouti do oněch záznamů podnikatelových, jichž je třeba, aby požitky ty mohly býti zjištěny, a může pak odchýlně od výpočtu podnikatelova určit pojistné příspěvky na základě výsledků, k nimž dospěla zkoumáním podnikatelových záznamů. Uloživ podnikateli povinnost vésti a po 5 let uschovávat ony záznamy, jež mají sloužiti ke kontrole podnikatelových výpočtů o výši pojistného, musil ovšem zákonodárce počítati s možností, že ve skutečnosti nebudou ony záznamy vždy vedeny nebo uschovávány, nebo nebudou vedeny tak, aby odpovídaly skutečnosti. Pro tento případ je dáno ustanovení 7. odst. § 1 zákona č. 29/1909 ř. z., jež za předpokladů zde blíže uvedených dává pojišťovně právo předepsati příspěvky k úrazovému pojištění též na jiném základě než na základě vlastních podnikatelových záznamů, a to současně s účinkem, že takovému předpisu z moci úřední může býti odporováno jen v omezené míře a způsobem, jehož smyslem jest, že důkaz nesprávnosti předpisu jest uložen podnikateli.

Jedním z předpokladů, za nichž s uvedeným účinkem může pojišťovna předepsati příspěvky na jiném základě než na základě vlastních podnikatelových záznamů, je pak podle 7. odst. § 1 zákona č. 29/1909 ř. z., že podnikatel vyhověl své povinnosti vésti záznamy o započitatelných požitcích jednotlivých pojištěnců jen tak nedostatečně, že požitky ty nemohou z nich býti bezpečně zjištěny. Průkaz o takovém nedostatečném vedení záznamů náleží ovšem úrazové pojišťovně, leč nemusí a pravidelně ani nebude moci býti proveden jen údaji oněch

záznamů, když přece právě o nich má být prokázáno, že nejsou vedeny tak, aby započitatelné požitky mohly být bezpečně zjištěny. Jestliže proto úrazová pojišťovna výsledkem st-lových zaměstnanců zjistila, že st-logy záznamy, jež byly základem jeho výpočtů o výši pojistných příspěvků, nejsou vedeny správně, a tímto zjištěním prokazovala, že st-l své povinnosti vésti záznamy vyhověl jen tak nedostatečně, že započitatelné požitky pojištěnců nemohou být bezpečně zjištěny, nelze právem tvrdit, že tímto postupem překročila hranice svého oprávnění a že provedená revise neodpovídala ustanovením úrazového zákona.

Že st-logy mzdové záznamy nebyly úplné, doznává stížnost sama a je to patrné i z provedeného řízení, v němž st-l sám připustil, že ve mzdových záznamech nebyla uvedena mzda šoféra, kterého zaměstnával od února 1926 do listopadu 1928, a zálohy v částce 150 Kč. Ve stížnosti pak také praví, že uvádí-li pojišťovna, že z předložených jí záznamů nemohla svá zjištění činit s nutnou bezpečností a přesností, stalo se to tím, že st-l, nebyv o revisi uvědoměn, nebyl přítomen a jeho manželka nemohla dát potřebného vysvětlení. Ale tím již sám uznává, že z jeho záznamů nemohly být započitatelné požitky bezpečně zjištěny. Pokud tedy stížnost v tomto směru popírá právo pojišťovny předepsati podle 7. odst. § 1 zákona č. 29/1909 ř. z. úrazové příspěvky z moci úřední na jiném základě než na základě mzdových záznamů, a to s účinkem nahoře vytčeným, nemohla být shledána důvodnou.

Prisvědčiti však bylo její obraně v jiném směru. Žal. úřad praví v nař. rozhodnutí, že revisí ústavní bylo zjištěno, že st-l nevedl úplných mzdových záznamů, které by stačily k přesnému započtení mezd, což bylo zjištěno výsledkem některých st-lových zaměstnanců a ostatně také doznáním st-lovým, že ve mzdových zápiskách nevykázal šoféra a zálohy pro dehtování, načež pokračuje větou, že právo pojišťovny předepsati příspěvky z moci úřední je proto dostatečně prokázáno. Z tohoto obsahu nař. rozhodnutí jde, že žal. úřad vychází z názoru, že právo pojišťovny předepsati úrazové příspěvky z moci úřední a s účinkem podle 7. odst. § 1 zákona č. 29/1909 ř. z. je pojišťovně založeno prostou skutečností, že mzdové záznamy byly podnikatelem vedeny tak nedostatečně, že z nich započitatelné požitky nemohly být bezpečně zjištěny.

V tom je však žal. úřad na omylu. Neboť praví-li uvedené místo zákona, že pojišťovna jest oprávněna předepsati příspěvky z moci úřední atd., jestliže podnikatel povinnosti vésti a uschovávat záznamy, uložené mu podle odst. 1, úmyslně nebo z hrubé nedbalosti nevyhoví nebo vyhoví jen tak nedostatečně, že započitatelné požitky nemohou být bezpečně zjištěny, jest jasno, že podmínka úmyslnosti nebo hrubé nedbalosti je připjata nejen k nevyhovění povinnosti vésti a uschovávat záznamy, nýbrž i k nedostatečnému jejímu vyhovění. Podle toho není právo pojišťovny předepsati příspěvky podle cit. 7. odst. § 1 zákona č. 29/1909 ř. z. z moci úřední a s účinkem tu označeným založeno již skutečností, že záznamy byly vedeny tak nedostatečně, že z nich započitatelné požitky nemohly být bezpečně zjištěny, nýbrž musí být prokázáno, že uvedené nedostatečné vedení záznamů lze přičísti podnikatelovu úmyslu nebo jeho hrubé nedbalosti.

Žal. úřad vycházel z názoru opačného a nezkoumal proto ani v nař. rozhodnutí, zda nedostatky, v nichž shledal nedostatečné vedení st-lových záznamů, lze mu přičísti k vině nebo hrubé nedbalosti. Vada ta způsobena byla shora zmíněným mylným názorem žal. úřadu, pročež bylo jeho rozhodnutí zrušiti pro nezákonnost podle § 7 zákona o ss.

Č. 12.371.

Pojišťovací právo: Z toho, že určitá osoba je vlastníkem provozních prostředků živnosti provozované osobou jinou, neplyne ještě samo sebou, že onen vlastník je spolupodnikatelem uvedené živnosti ve smyslu § 11 úrazového zákona.

(Nález ze 16. dubna 1936 č. 12.103/36.)

V ě c: Julius S. v Brně-Židenicích (adv. Dr. Karel Šourek z Prahy) proti rozh. zem. úřadu v Brně ze 14. října 1932 ve znění výměru z 10. října 1933 o úrazovém pojištění.

V ý r o k: Naříkané rozhodnutí zrušuje se pro nezákonnost.

D ů v o d y: V katastru úrazové dělnické pojišťovny v Brně byl od r. 1927 na jméno st-lova syna zapsán podnik tesařství se strojním obráběním dřeva.

Výměrem z 22. dubna 1931 oznámila zmíněná úrazová pojišťovna st-li, že uvedený podnik přepisuje též na jeho jméno, poněvadž uplatňoval právo vlastnické na strojní a kancelářské zařízení a inventář onoho podniku. Odvolání, v němž st-l popřel, že by byl spolupodnikatelem podniku, i když zůstal až do zaplacení vlastníkem zařízení, jež svému synovi prodal, když živnost tesařskou přestal provozovati, zamítl žal. úřad nař. rozhodnutím, potvrdiv výměr úrazové pojišťovny z jeho odůvodnění, k němuž dodal: Podle § 11 úrazového zákona pokládá se za podnikatele podniku pojištěním povinného ten, na jehož účet provozování se děje. Podnikatelem podle tohoto předpisu je tudíž osoba, které připadá zisk produkce a která nese také risiko produkce. V přítomném případě je st-l majitelem reality, v níž se živnost provozuje, a dále majitelem celého inventáře, jak sám uvádí. Těmito okolnostmi je tudíž prokázáno, že se účastní kapitálově na podniku, nese tudíž risiko podniku. Okolnost, že není účasten na výtěžku podniku, není rozhodná, ježto zisk z podniku přenechává zřejmě jen z důvodů příbuzenských dobrovolně svému synovi.

Stížnost vytýká tomuto rozhodnutí předem vnitřní rozpor, jenž po názoru stížnosti činí nař. rozhodnutí nepřezkoumatelným. Rozpor ten vidí stížnost v tom, že žal. úřad prohlašuje na jedné straně, že je-li st-l majitelem reality, na níž se živnost provozuje, a majitelem celého inventáře podniku, je těmito okolnostmi prokázáno, že se st-l účastní kapitálově na podniku a nese tudíž jeho risiko, kdežto na druhé straně zdůrazňuje současně, že není rozhodno, že st-l na výtěžku z podniku není účasten.